

ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ
Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΠΤΑ (7)

ΚΕΙΜΕΝΟ

« Ἴαρ' οὖν ἄν ἐξαρκέσειεν ἡμῖν, εἰ τὴν τε πόλιν **ἀσφαλῶς** οἰκοῖμεν καὶ τὰ περὶ τὸν βίον **εὐπορώτεροι** γιγνοίμεθα καὶ τὰ τε πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ὁμοιοῖμεν καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκιμοῖμεν; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγοῦμαι τούτων ὑπαρξάντων τελέως τὴν πόλιν εὐδαιμονήσειν. Ὁ μὲν τοίνυν πόλεμος ἀπάντων ἡμᾶς τῶν εἰρημένων ἀποστέρηκεν· καὶ γὰρ πενεστέρους ἐποίησεν καὶ πολλοὺς κινδύνους ὑπομένειν ἠνάγκασεν καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαβέβληκεν καὶ πάντας τρόπους τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς. Ἦν δὲ τὴν εἰρήνην ποιησώμεθα, [...] μετὰ **πολλῆς** μὲν ἀσφαλείας τὴν πόλιν οἰκήσομεν, ἀπαλλαγέντες πολέμων καὶ κινδύνων καὶ ταραχῆς, [...] καθ' ἐκάστην δὲ τὴν ἡμέραν πρὸς εὐπορίαν ἐπιδώσομεν, [...] **ἀδεῶς** γεωργοῦντες καὶ τὴν θάλατταν πλέοντες καὶ ταῖς ἄλλαις ἐργασίαις ἐπιχειροῦντες αἱ νῦν διὰ τὸν πόλεμον ἐκλελοίπασιν. Ὅψόμεθα δὲ τὴν πόλιν διπλασίας μὲν ἢ νῦν τὰς προσόδους λαμβάνουσαν, μεστὴν δὲ γιγνομένην ἐμπόρων καὶ ξένων καὶ μετοίκων, ὧν νῦν ἐρήμη καθεστῆκεν. Τὸ δὲ **μέγιστον**· συμμάχους ἔξομεν ἅπαντας ἀνθρώπους, οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ πεπεισμένους. »

ΘΕΜΑ Α

A1. Να μεταφραστεί το παρακάτω χωρίο : « Ἴαρ' οὖν ἐξαρκέσειεν... τεταλαιπώρηκεν ἡμᾶς »

Μονάδες 4

A2. Για καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις να σημειώσετε αν είναι **ΣΩΣΤΕΣ** ή **ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΕΣ**.

- α) Ο στρατηγός Ισοκράτης απευθύνεται στους Αθηναίους με λόγο αντιπολεμικό.
- β) Ο λόγος του έχει μία συγκεκριμένη δομή, ενώ στην αρχή αναφέρεται στα δεινά του πολέμου.
- γ) Με την επικράτηση του πολέμου, οι Αθηναίοι θα ισχυροποιηθούν.
- δ) Ο Ισοκράτης προσπαθεί να αγγίξει και τη λογική και το συναίσθημα του ακροατηρίου του.

ΤΕΛΟΣ 1ΗΣ ΑΠΟ 7 ΣΕΛΙΔΕΣ

ε) Στην προτάση «Ἦν δε ποιησώμεθα εἰρήνην», και στην έκφραση «οὐ βεβιασμένους, ἀλλὰ πεπεισμένους», χρησιμοποιούνται αντιθετικοί σύνδεσμοι, για να δηλώσουν αντίθεση.

Μονάδες 2

A3. Ποια τα οφέλη της ειρήνης; Ποια είναι η προϋπόθεση για να αναδειχθούν και να αξιοποιηθούν αυτά τα οφέλη;

Μονάδες 2

ΘΕΜΑ Β

B1. Να αντιστοιχήσετε τις λέξεις της στήλης **A** με τις ομόρριζές τους της στήλης **B**:

A

B

1. καθέστηκεν

α. μεταδοτικός

2. ἔξομεν

β. απόγονος

3. γιγνοίμεθα

γ. οπτασία

4. ὀψόμεθα

δ. παράσταση

5. ἐπιδώσομεν

ε. μέτοχος

Μονάδες 4

B2.

α. Να γραφούν τα παρακάτω στους υπόλοιπους βαθμούς :
ἀσφαλῶς, εὐπορώτεροι, πολλῆς, μέγιστον

Μονάδες 1

β. Να συμπληρωθεί ο παρακάτω πίνακας με τον κατάλληλο τύπο των παθητικών χρόνων διατηρώντας σταθερή την ἐγκλίση:

	Παθητικός Μέλλοντας	Παθητικός Αόριστος
γράφεται		
βουλεύσοιο		
πράττεσθαι		
ιδρύεσθε		
ψευσάμενος		

Μονάδες 1

γ. Να συμπληρωθούν τα κενά με τον κατάλληλο τύπο του **αορίστου β**:

α) Καί τοῦτο κίνδυνος, μή.....(λαμβάνω, γ πληθυντικό υποτακτικής)
προστάτας αὐτῶν τινας τούτων.

β) Ἦρώτησε ποῦ ἄν.....(ὀρῶ, γ ενικό ευκτικής) Πρόξενον.

γ) Ἄν πέμψητέ με, οἴομαι ἄν.....(ἔρχομαι, απαρέμφατο).

δ) Ὁ κῆρυξ νυκτός(ἀφικνοῦμαι, οριστ.) εἰς Πειραιᾶ λέξων.

ε) Παρά πάντων ὁμολογεῖται ὡς τά βέλτιστα.....(λέγω, μετοχή, ενικού
αρσενικό) ἄδικα(πάσχω, γ ενικό οριστικής).

Μονάδες 2

B3.

α. Να χαρακτηριστούν συντακτικώς οι υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 2

β. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική και το αντίστροφο στα παρακάτω παραδείγματα:

i) Οἱ Ἕλληνες ἔπεμψαν τοὺς κήρυκας.

ii) Οἱ λόγοι ἐκείνου ἐτάραξαν τὰς ψυχὰς τῶν συμμάχων.

Μονάδες 2

ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ
Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ

ΤΕΥ. Το κάστρο ετούτο ποιος εξουσιάζει;

Γιατί, από τις στοές και τους ωραίους

θριγκούς που το κυκλώνουν, για παλάτι 85

άρχοντα πλούσιου μπορείς να το νομίσεις.

Άα!

Θεοί, ποιαν όψη αντίκρισα; Κοιτάζω

την πολυμίσητη θωριά κακούργας

γυναίκας, που ξεκλήρισε κι εμένα 90

κι όλους τους Αχαιούς. Άμποτε να 'χεις

την έχθρα των θεών που τόσο μοιάζεις

με την Ελένη. Κι αν σε ξένη χώρα

δε βρισκόμουν, με τούτη τη σαΐτα

που αλάθευτα χτυπά θ' αφανιζόσουν, 95

για να γευτείς αυτή τη χάρη, αφού είσαι

παρόμοια με του Δία τη θυγατέρα.

ΕΛΕ. Γιατί, δυστυχισμένε, όποιος και να 'σαι,

μ' αποστράφηκες έτσι και μου δείχνεις

μίσος για τα δεινά που 'φερε κείνη; 100

ΤΕΥ. Έσφαλα' η οργή με συνεπήρε

πιότερο απ' όσο θα 'πρεπε' η Ελλάδα

βαθιά μισεί, να ξέρεις, την Ελένη·

συχώρα με, κυρά, γι' αυτά τα λόγια.

ΕΛΕ. Ποιος είσαι και από ποια χώρα εδώ φτάνεις; 105

ΤΕΥ. Ένας από τους Έλληνες τους δόλιους.

ΕΛΕ. Γι' αυτό λοιπόν δε στέργεις την Ελένη.

Ποιος είσαι κι από πού; Ποιος ο γονιός σου;

ΤΕΥ. Με λένε Τεύκρο, γιος του Τελαμώνα,

και Σαλαμίνα η γη που μ' έχει θρέψει. 110

ΕΛΕ. Στον τόπο εδώ του Νείλου τι γυρεύεις;

ΤΕΥ. Με διώξαν οι δικοί μου απ' την πατρίδα.

ΕΛΕ. Θα' σαι δυστυχισμένος· ποιος σε διώχνει;

ΤΕΥ. Ποιος άλλος; Ο πατέρας Τελαμώνας.

ΕΛΕ. Γιατί; Κάποιο κακό θα 'ναι η αιτία. 115

ΤΕΥ. Στην Τροία εχάθη ο Αίας, ο αδελφός μου.

ΕΛΕ. Πώς; Δεν εχάθη απ' το δικό σου χέρι;

ΤΕΥ. Ρίχτηκε στο σπαθί του κι εσκοτώθη.

ΕΛΕ. Μανία τον ήυρε; Αλλιώς δε θα τολμούσε.

ΤΕΥ. Ξέρεις το τέκνο του Πηλέα, τον Αχιλλέα; 120

ΕΛΕ. Ναι·

πήγε, όπως λεν, μνηστήρας της Ελένης.

ΤΕΥ. Σαν αφανίστηκε, άφησε μεγάλη

για τ' άρματά του αμάχη στους συμμάχους.

ΕΛΕ. Και πώς αυτό τον Αίαντα έχει βλάψει; 125

ΤΕΥ. Σκοτώθηκε που πήρε άλλος τα όπλα.

ΘΕΜΑΤΑ

1ο ΘΕΜΑ

- α) Περιγράψτε τα σκηνοθετικά και σκηνογραφικά στοιχεία που συναντάμε στους στίχους 83-104.
- β) Εντοπίστε στους στίχους που σας δόθηκαν ένα σημείο, όπου υπάρχει τραγική ειρωνεία.
- γ) Εντοπίστε και εξηγήστε ένα ιδεολογικό στοιχείο στους στίχους 93-97

Μονάδες 6

2ο ΘΕΜΑ

- α) Περιγράψτε τα συναισθήματα του Τεύκρου, όταν αντικρίζει την Ελένη.
- β) Ποια αντίφαση παρατηρείτε;

Μονάδες 4

3ο ΘΕΜΑ

- α) Η αντίδραση του Τεύκρου νομίζετε ότι αναιρεί τα αρχικά συναισθήματα των θεατών για την Ελένη; Πόσο επηρεάζει, κατά τη γνώμη σας, την τραγικότητα της ηρωίδας;
- β) Να αναφέρετε δύο ομοιότητες του Τεύκρου με την Ελένη.

Μονάδες 6

4ο ΘΕΜΑ

Τα λόγια της Ανδρομάχης για την Ελένη συμφωνούν με την εικόνα της Ελένης όπως παρουσιάζεται: α) στα λόγια του Τεύκρου και β) γενικότερα στο ομώνυμο έργο του Ευριπίδη;

ΑΝΤΡΟΜΑΧΗ: Ω του Τυνδάρεου

βλαστάρι, κόρη εσύ του Δία δεν είσαι,

από πολλούς θα φύτερωςες πατέρες,

απ' τον Αλάστορα¹, ύστερ' απ' το Φθόνο,
το Φόνο και το Θάνατο κι απ' όσα
η γη θρέφει κακά. δε θα πιστέψω
ποτέ πως σ' έχει κάμει ο Δίας, εσένα,
λάμια τόσων Ελλήνων και βαρβάρων.
Α να χαθείς! Απ' τα όμορφα σου μάτια
βγήκε η φριχτή καταστροφή, η ρημάχτρα
των ξακουσμένων κάμπων της Φρυγίας.

Ευριπίδης, Τρωαδίτισσες, στ. 766-773

(μτφρ. Θ. Σταύρου)

(Από το Τραγωδίες του Ευριπίδη, Βιβλιοπωλείον της «Εστίας»)

Μονάδες 4

¹ Αλάστορας= Δαίμονας της εκδίκησης, εκδικητής